

## BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1  
Fax Nam. + 255 24 2230215  
Tovuvi: [www.zanzibarassembly.gov.tz](http://www.zanzibarassembly.gov.tz)



SANDUKU LA BARUA 902,  
ZANZIBAR  
Barua Pepe: [zahore@zanlink.com](mailto:zahore@zanlink.com)

### **HOTUBA YA SWADA WA MAREKEBISHO YA SHERIA YA CHAKULA, DAWA NA VIPODOZI NAMBA 2 YA 2006**

**Mheshimiwa Spika**, napenda kuchukua nafasi hii kumshukuru Mwenyezi Mungu mwingi wa rehma kwa kutujaalia uzima na afya njema iliyotuwezesha kukutana na kujadili Mswada huu muhimu wa marekebisho ya Sheria ya Chakula, Dawa na Vipodozi, Namba 2 ya 2006.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati ya Ustawi wa Jamii ya Baraza la Wawakilishi kwa makini imeupitia Mswada wa marekebisho ulioletwa mbele ya Baraza lako tukufu kwa madhumuni ya kuimarisha sekta ya afya Zanzibar. Kimsingi, baada ya marekebisho machache, Kamati ya Ustawi wa Jamii inaunga mkono hoja hii.

**Mheshimiwa Spika**, nitakuwa mkosefu wa fadhila endapo sitowashukuru wadau ambao Kamati yetu ilikutana nao kuujadili Mswada huu kwa undani na kutupatia maoni yao ambayo kwa kiasi kikubwa yameisadia Kamati kutoa mapendekezo muhimu katika marekebisho tuliyoyafanya.

**Mheshimiwa Spika**, Lengo la Mswada huu wa marekebisho ni kuhakikisha kuwa utekelezaji wa mapendekezo ya Sheria ya Usimamizi wa Bidhaa za Tiba ya Umoja wa Afrika pamoja na mapendekezo ya Baraza la Kisekta la Sheria na masuala ya Mahakama la Jumuiya ya Afrika Mashariki linafanikiwa. Aidha, imekubalika kuwa kila nchi mwanachama wa Umoja wa Afrika na Jumuiya ya Afrika Mashariki inapaswa kuanzisha taasisi inayojitegemea ili kusimamia utengenezaji na uingizaji wa bidhaa mbali mbali kwa umakini mkubwa.

**Mheshimiwa Spika**, Marekebisho yaliyofanywa katika Mswada huu yana lengo la kuanzisha Bodi ya Chakula, Dawa na Vipodozi itakayokuwa na nguvu ya kusimamia vyema mfumo wa utoaji huduma za afya na ubora wa dawa za binaadamu na wanyama , pamoja na chakula kilicho salama kwa maisha yetu. Faida nyengine za marekebisho ya sheria hii ni pamoja na:

1. Kusimamia vyema uingizaji wa bidhaa za chakula zinazotoka nje ya nchi.
2. Kusimamia vyema uingizaji wa dawa za binaadamu na mifugo.
3. Kusimamia vyema matumizi ya vipodozi kwamba havitumiki vibaya kwa wananchi wetu na kuhatarisha afya zao.

**Mheshimiwa Spika**, kabla sijatoa mapendekezo ya Kamati kuhusiana na Mswada huu, naomba nichukue fursa hii kuwatambua Wajumbe wa Kamati kama ifuatavyo:

1. Mhe. Dr. Mwinyihaji Makame - Mwenyekiti
2. Mhe. Tatu Mohammed Ussi - Makamo Mwenyekiti
3. Mhe. Ame Haji Ali - Mjumbe
4. Mhe. Hidaya Ali Makame - Mjumbe
5. Mhe. Massoud Abrahman Massoud - Mjumbe
6. Mhe. Makame Said Juma - Mjumbe
7. Mhe. Mwanaasha Khamis Juma - Mjumbe
8. Mhe. Viwe Khamis Abdalla - Mjumbe
9. Ndg. Aziza Waziri Kheir - Katibu
10. Ndg. Khamis Hamad Haji - Katibu

**Mheshimiwa Spika**, Naomba uniruhusu sasa nieleze baadhi ya marekebisho na mapendekezo yaliyofanywa na Kamati yetu, aidha naomba niwatanabahishe Waheshimiwa Wajumbe kuwa, hotuba hii inatoa ufanuzi wa baadhi tu ya vifungu ambavyo vimependekezwa kufanyiwa marekebisho na Kamati, hivyo maelezo zaidi ya mapendekezo hayo naomba muangalie katika muhtasari wa marekebisho yetu ambayo Waheshimiwa Wajumbe tayari mmeshapatiwa.

**Mheshimiwa Spika**, katika kifungu cha 7 cha Mswada huu kilichoongezwa vifungu vipyta vya 5A na 5B ambapo kifungu cha 5A kinahusiana na Kuanzishwa kwa Bodi, Kamati ilijadiliana na Wizara na kukubaliana kuwa kifungu hiki kirekebishiwe katika kifungu kidogo cha 5A(1)(d) na maneno "Wizara inayohusika na Fedha" yaondoke na badala yake yawekwe maneno "**Kilimo, Mifugo, Uvuvi na Mazingira**" . Marekebisho haya yamekubalika kutokana na umuhimu wa watu wa sekta zote ziklizotajwa katika utekelezaji wa sheria hii. Aidha sekta hizi zimetajwa kwa pamoja ili endapo wahusika hao wapo katika Wizara tofauti iwe ni rahisi kutambulika umuhimu wao na kwamba wote wanahitaji kuwemo katika sheria hii ili utekelezaji wake usigongane katika maamuzi ya kitaalamu.

**Mheshimiwa Spika**, Kamati yetu pia inapendekeza katika Kifungu cha 5(3) cha Mswada huu mwishoni mwa kifungu hiki yaongezwe maneno "**na atazingatia jinsia**" , Kamati imependekeza hivyo ili kutotoa nafasi kwa Mheshimiwa Waziri kufanya uteuzi ambao hautozingatia jinsia ambao utaathiri kwa namna moja ama nyengine utekelezaji wa sheria hii. Pia Kamati imependekeza hivyo kwa kuzingatia matakwa ya mikataba mbali mbali ya kimataifa ambayo inasisitiza suala zima la umuhimu wa usawa wa jinsia katika mambo mbali mbali.

**Mheshimiwa Spika**, katika kifungu cha 11 Kamati imependekeza kifungu hicho kisomeke "**Mkurugenzi mtendaji atapendekeza kwa Bodi na kutoa tangazo katika Gazeti Rasmi baada ya kuidhinishwa na Bodi, mtu mwenye sifa miongoni mwa wataalamu wa chakula,**

**dawa, wafamasia, wataalamu wa elimu ya viumbe hai , mtaalamu wa teknolojia, mtaalamu wa maabara, mhandisi au mwenye taaluma yoyote inayolingana na hizo, kuwa Mchunguzi kwa ajili ya utekelezaji wa masharti ya Sheria hi” ,** Kamati imetua mapendekezo haya ili kutotoa nafasi kwa Mkurugenzi mtendaji kufanya upendeleo katika uteuzi wake na badala yake yeye apendekeze na Bodi iidhinishe uteuzi alioufanya.

**Mheshimiwa Spika,** Kamati pia imependekeza marekebisho katika kifungu cha 17 ambapo kifungu hicho kinaongezewa maneno “**kuzingatia miongozo ya mazingira**”, Kamati imetua pendekezo hili kutokana na umuhimu wa sekta ya mazingira katika utekelezaji wa sheria hii. Pamoja na kwamba Wakala itakayoanzishwa itakua na wataalamu waliobobea katika kuharibu bidhaa za tiba lakini ni muhimu kuwahusisha watu wa mazingira ili na wao waelekeze uharibifu wa taka hizo kwa mujibu wa miongozo ya kimazingira ambayo haitoathiri mazingira na afya za wanaadamu.

**Mheshimiwa Spika,** mwisho kabisa tunaiomba Serikali kuyazingatia yale yote yaliyopendekezwa na Kamati baada ya kupata ushauri mzuri wa wadau wa taasisi mbali mbali ambao kwa namna moja au nyengine wamesaidia kutoa maoni yao ili kuifanya sheria hii itakapoanza kutumika iwe bora zaidi. Kufanya hivyo ni kuisaidia Serikali na Wakala husika inayoanzishwa kutengeneza misingi imara na bora katika sekta ya afya kwa ajili ya vizazi vya sasa na baadae katika taifa letu.

**Mheshimiwa Spika,** Kamati inapenda kuishauri Wizara kukipa meno chombo hiki kwa kikitengea bajeti ya kutosha ili kiweze kutekeleza majukumu yake kama yalivyokusudiwa.

**Mheshimiwa Spika,** baada ya kueleza hayo, nawaomba Waheshimiwa Wajumbe wa Baraza lako tukufu, wauchangie, waukosowe na waurekebishe Mswada huu kwa kutoa mawazo yatakayosaidia katika kuufanya uwe bora zaidi na hatimaye kuupitisha ili usaidie kuleta ufanisi katika nchi yetu.

**Mheshimiwa Spika**, Naomba kuwasilisha.

---

Mhe. Ame Haji Ali,  
Kny: Mwenyekiti,  
Kamati ya Ustawi wa Jamii,  
Baraza la Wawakilishi,  
**Zanzibar.**